

Mózes pásztorbotjának többszörösen összetett szimbolikája

MÓZES KÜLDETÉSE

Írta: Faust Gyula

Tartalom

Ige: 2Mózes 3: 1-16 és 4: 1-9.....	7
Mózes botja, mint jel.....	9
Az uralom botja Ézsaiás próféciáiban.....	9
Az Úr teljhatalmú uralmának botja mindenekezt átváltoztató hatalom.....	10
A felemelt Mózes, mint csodálatos krisztusi, azaz messiási előkép.....	11
Mózes felemelt botja az örök élet diadala a halála felett.....	11
Mózes botja, mint a kegyelem megingathatatlan trónja és az Isten ítéletének bírói széke.....	11

Ábrajegyzék:

1. ábra Ekhnaton fáraó i.e. 1364-1347.....	3
2. ábra II.Ramszesz, uralkodói nevén Uszernaatré Szetepenré i.e. 1279-1213.....	3
3. ábra Namer paletta hátoldala; Namer Felső Egyiptom koronájával a fején legyőzi ellenfeleit. Felemelt kezében stilizált kígyót alakító bot van.....	4
4. ábra Tutanhamon kobra.....	4
5. ábra III. Tutmozis.....	5
6. ábra A harcos uralkodó eszményképe: III. Thotmesz iszapkő szobra Karnakból. Újbirodalom, XVIII. dinasztia, III. Thotmesz uralkodása (Kr.e. 1479–1425). Felső-Egyiptom, Théba, Karnak („Karnak Cachette”). Luxor Museum (fotó: F. Bartos).....	5
7. ábra keselyűvel és Uraeus Kobrával berakott diadem Tutanhamon uralkodásából. Anyaga: arany, üveg, obszidián, malachit, kalcedon, lapis lazuri.....	6
8. ábra Négy arany uarei kobra figura, fejükön napkorongokkal Tutanhamon fáraó (Kr. e 1346-1337) trónjának hátoldalán.....	6

1. ábra Ekhnaton¹ fáraó i.e. 1364-1347

2. ábra II.Ramszesz, uralkodói nevén Uszermaatré Szetepenré i.e. 1279-1213.

¹ A 40 évig tartó pusztavándorlás fáraója

3. ábra Namer paletta hátoldala; Namer Felső Egyiptom koronájával a fején legyőzi ellenfeleit. Felemelt kezében stilizált kígyót alakító bot van.

4. ábra Tutanhamon kobra

5. ábra III. Tutmosisz²

6. ábra A harcos uralkodó eszményképe: III. Thotmesz iszapkő szobra Karnakból. Újbirodalom, XVIII. dinasztia, III. Thotmesz uralkodása (Kr.e. 1479–1425). Felső-Egyiptom, Théba, Karnak („Karnak Cachette”). Luxor Museum (fotó: F. Bartos)

² **III. Thotmesz** (uralkodói nevén *Menheperré*; i. e. 1483 körül, ur.: kb. i. e. 1479 – i. e. 1425. március 17., Théba)^[1] az ókori egyiptomi Újbirodalmat megalapító XVIII. dinasztia hatodik fáraója.

7. ábra keselyűvel és Uraeus Kóbrával berakott diadem Tutanhamon uralkodásából. Anyaga: arany, üveg, obszidián, malachit, kalcedon, lapis lazuri.

8. ábra Négy arany uarei kobra figura, fejükön napkorongokkal Tutanhamon fáraó (Kr. e 1346-1337) trónjának hátoldalán

Ige: 2Mózes 3: 1-16 és 4: 1-9.

„Mózes pedig apósának, Jetrónak, Midján papjának juhait őrizte. Egyszer a juhokat a pusztán túl terelte, és az Isten hegyéhez, a Hórebhez jutott. Ott megjelent neki az ÚR angyala tűz lángjában, egy csipkebokor közepében. Látta, hogy íme, a csipkebokor ég, de a tűz nem emészti meg. Azt mondta Mózes: Odamegyek, hogy lássam ezt a nagy csodát, hogy miért nem ég el a csipkebokor. Látta az ÚR, hogy odament megnézni, és szólította őt Isten a csipkebokor közepéből:

- Mózes! Mózes! Ő így felelt:
- Itt vagyok. Azt mondta neki Isten:
- Ne jöjj közel, oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, amelyen állsz! Majd azt mondta: Én vagyok atyádnak Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene. Mózes pedig elrejtette arcát, mert félt Istenre tekinteni. Az ÚR pedig azt mondta:
- Bizony, láttam népem nyomorúságát Egyiptomban, és meghallottam a sanyargatóik miatt való kiáltását, sőt ismerem szenvedéseit. Le is szálllok, hogy megszabadítsam az egyiptomiak kezéből, és felvigyem őt arról a földről egy jó és tágas földre, tejjel és mézzel folyó földre, a kánaáni, a hettita, az emóri, a perizzi, a hivvi és jebúsi nép helyére. És most, íme, feljutott hozzám Izráel fiainak kiáltása, és láttam is a nyomorgatást, amellyel sanyargatják őket az egyiptomiak. Most azért menj! Elküldelek a fáraóhoz, és hozd ki népemet, Izráel fiait Egyiptomból. Mózes azonban így szólt Istenhez
- Kicsoda vagyok én, hogy elmenjek a fáraóhoz, és kihozzam Izráel fiait Egyiptomból? Ő így felelt: Én veled leszek! Ez lesz a jele, hogy én küldtelek: amikor kihozod a népet Egyiptomból, ezen a hegyen fogtok szolgálni Istennek. Mózes azt mondta Istennek: Íme, én elmegyek Izráel fiaihoz, és azt mondom nekik: „Atyáitok Istene küldött engem hozzátok.” És ha kérdezik tőlem: mi az ő neve, mit feleljek nekik? Isten azt mondta Mózesnek:
- VAGYOK, AKI VAGYOK. És mondta: Így szólj Izráel fiaihoz: A VAGYOK küldött engem hozzátok. Majd ezt is mondta Isten Mózesnek: Így szólj Izráel fiaihoz: „Az ÚR, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene küldött engem hozzátok. Ez az én nevem mindörökké, és ez az én emlékezetem nemzedékről nemzedékre.” Menj el, gyűjtsd össze Izráel véneit, és mondd ezt nekik: Az ÚR, atyáitok Istene, Ábrahám, Izsák és Jákób Istene megjelent nekem, és azt mondta: „Megemlékeztem rólatok és arról, amit elkövettek rajtatok Egyiptomban. (...)

Így felelt erre Mózes:

- De ha nem hisznek nekem, s nem hallgatnak a szavamra, sőt azt mondják: nem jelent meg neked az ÚR? Erre az ÚR azt mondta neki:
- Mi az a kezedben? Bot – felelte ő. Dobd a földre! – mondta az ÚR. S amint a földre dobta, kígyóvá lett, és Mózes elfutott előle. Ezután azt mondta az ÚR Mózesnek:
- Nyújtsd ki a kezedet, és fogd meg a farkát! Erre kinyújtotta a kezét, megragadta azt, és bottá vált a kezében. Így majd elhiszik, hogy megjelent neked az ÚR, atyáik Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene. Majd azt mondta neki az ÚR: Most dugd be a kezed a kebledbe! Ő bedugta a kezét a keblébe, és amikor kihúzta, íme, olyan poklos volt a keze, mint a hó. Ezután azt mondta az ÚR: Dugd vissza a kezed a kebledbe! Erre visszadugta a kezét a keblébe, majd kivette a kebléből, és íme, ismét olyanná lett,

mint a teste. Ha úgy lenne, hogy nem hisznek neked, és nem hallgatnak az első jel szavára, majd hisznek a második jel szavának. Ha pedig úgy lenne, hogy ennek a két jelnek sem hisznek, és nem hallgatnak a szavadra, akkor meríts vizet a folyóból, öntsd a szárazra, és a víz, amelyet a folyóból merítettél, vérré lesz a szárazon.” 2Mózes 3: 1-16 és 2Mózes 4: 1-9.

Mózes botja, mint jel³

Mózes jelként⁴ működő botja önmagában is ijesztő, de nem egy negyven éven át kígyókhöz szokott pásztornak. A jó pásztor ugyanis felkutatja a legelőjén a kígyófészkeket és felszámolja azokat. Egy pásztoreMBER, kinek reflexei kiválóak, tudja, miként kell elbánni a kígyóval. A busman például a farkánál ragadja meg a mérgeskígyót, de szinte ugyanabban a pillanatban pörgetni is kezdi, míg a sziklához nem ér, ahol a kipörgetett kígyó fejét a sziklához verve szétzúzza. Teszi ezt a legnagyobb nyugalommal és biztonságban.

A nyolevan éves Mózes viszont megijedve hátrál meg a kígyóvá átváltozó bot láttán. Miért? Azért, mert abban az átváltozásban valami sokkal többet látott meg az Úr szavával már megszólított és elhívott próféta.

Először is a bot az uralkodói hatalom szimbóluma, jelképe, ahogyan ezt a Jákóbi, vagy Izraeli prófécia mondja:

„Nem múlik el Júdatól a fejedelmi bot, sem a vezéri pálca térdei közül; míg eljő Siló, és a népek neki engednek.” 1Móz 49:10.

Már ebből a próféciából is kitetszik, hogy Jákob és Siló, vagyis a Messiás ősi neve közt misztikus összefüggés, reláció van, minek végeredménye az, hogy minden térd⁵ az eljövendő Messiásnak hajlik meg, ez pedig arra utal, hogy a teljes uralom az Ő kezében van, Ő az, aki teljhatalommal tartja az uralom botját.

Ez az uralom burkolt utalás Istennek már az Éden kertjében tett ígéretére, amikor megígérte az embernek a szabadítót, aki az asszony magvaként jön el, hogy egyszer s mindenkorra a kígyó fejére taposson. Ugyanakkor a Jákob próféciája elevenen tartotta a rabszolga Izrael Messiás váradalmát, mely reménység adott erőt a Mózes szüleinek ahhoz, hogy gyermeküket hittel rejtegessek és a fáraó leánya szívébe becsempésszék, amikor úgy tették vízre, hogy ő rátalálhasson.

Az uralom botja Ézsaiás próféciáiban

A teljhatalommal uralkodó uralom botjának összetett szimbólumát Ézsaiás próféta bontja ki.

„Jaj Asszíriának, haragom botjának, mert pálca az ő kezében az én búsulásom! Istentelen nemzetség ellen küldtem őt, és haragom népe ellen rendelém, hogy prédáljon és zsákmányt vessen, és eltapodja azt, mint az utcák sarát.”⁶ Ézs 10:5-6.

Izrael megítélésekor Isten uralkodói botját, igazságos megfenyítésének és bánkódó búsulásának a pálcáját akkor és ott az Isten hatalmai Szava „Asszíriának” nevezte. Ez az asszír bot Izrael számára a rabszolga jutott nép elhordozhatatlan igája és ebbe az igába görnyedt nép hátát verő vessző és ostor lett.

A szenvedő nép és felfuvalkodott zsarnok elnyomója szemszögéből az Úr ítélete úgy látszik, mintha az éppen hatalmat gyakorló birodalom és annak feje volna az Isten. Ez azonban égbekiáltó hazugság és valótlanosság. AsszírIA bármennyire látszon is élőnek az Isten kezében gyökerétől megfosztott, élettelen, kiszáradt halott fából készült bot. Éppen ezért az igazság

³ נִיח ('öt) 1) jel, zálog 2) jel, előjel 3) jel, jelkép(es cselekedet), csodajel, figyelmeztető jel 4) emlékeztető jel.

⁴ 2Mózes 4: 9.

⁵ Annak okáért az Isten is felmagasztalá őt, és ajándékoza neki oly nevet, amely minden név fölött való; Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és föld alatt valóké. És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére. Fil 2:9-11.

⁶ Mivel a só ízét veszítette, az utcára vettetett, hogy az emberek sárként tapossák! „Ti vagytok a földnek savai; ha pedig a só megízetlenül, mivel sózzák meg? nem jó azután semmire, hanem hogy kidobják és eltapossák az emberek.” Máté 5:13.

kösziklájára állva Isten, a seregeknek Urának vigasztaló Lelke ekképpen vigasztalja az Úr próbákon átvándorló mindenkori népét:

- „Ne félj népem, Sionnak lakosa, az asszíriabeli királytól! [bár] botjával megver téged és pálcáját felemeli rád, miként Egyiptom egykoron; Mert még csak egy kevés idő van: és elfogy búsulásom, és haragom az ő megemésztésükre lészen! És a seregeknek Ura ostort emel ő ellenük, miként a Midián levágatása idején az Oreb köszikláján, és pálcáját a tenger fölé emeli, mint Egyiptomban egykoron. És lesz ama napon: eltávozik az ő terhe válladról és igája nyakadról, és megromol az iga a kövérségnek miatta.” Ézs 10: 24-27.

Ebből a vigasztalásból megtudjuk, hogy Egyiptom az egykori Isten népe, a Mózes korabeli Izrael számára ugyanúgy az Úr kezében tartott élettelen bot volt, mint Ézsaiás idejében Asszíria. Itt jegyzem meg, hogy az egyiptomi fáraó ábrázolások stilizált kobra ábrázolások, mert a fáraók diadémjei (fejdíszei) a (király)kobra feje alatti a felfújható nyakburkolatának stilizált változata, amit a kígyó fenyegetettség esetén a mozgatható bordáknak köszönhetően képes levegővel felfújni és kalap formára kiterjeszteni.

A példaként vett királykobra átlagos hossza 3–4 méter, legnagyobb hossza 5,6–5,7 méter, ezzel a leghosszabb mérgekígyófaj.⁷ Ha tehát királykobra fenyegetve érzi magát, képes hossza egyharmadára felegyenesedni. Ez meghaladhatja egy átlagember magasságát. *Menheperré (III. Tutmozis i. e. 1483 körül született, ur.: kb. i. e. 1479 – i. e. 1425. március 17)* akit Mózes az élete során láthatott⁸, ábrázolásában (5. és 6. és ábra) a kígyó megjelenik a fejdísz fölé. Mózesnek tehát ezzel az egyiptomi kígyóval kellett az Úr parancsára szembenéznie!

Az Ézsaiás szerinti próféta szöveg szerint, amikor eljött Egyiptom igájának a kövérség miatti túlhízása, értsük alatta a bűn általi erőszak édig felérő elhatalmasodását, akkor a Mindenható Isten botja az Örökkévaló kezében, jobbában átváltozik, Izraelt megfenyítő vesszőből Izraelt hatalmi karral megszabadító királyi pálcává és uralkodói bottá!

Nem adja olcsón Isten az Ő megváltoztató és átváltoztató szabadítását! „Hiszen Egyiptom csak ember, és nem Isten, és lova is csak test és nem lélek. Ha kinyújtja kezét az ÚR, megtántorodik a segítő, elesik a megsegített, és együtt vesznek el.” Ézsaiás 31:3. Bizony, az Úr kinyújtott jobbát, felemelt kezét senki nem éli túl a megváltoztató és átváltoztató „elveszés” nélkül!

Az Úr teljhatalmú uralmának botja mindeneket átváltoztató hatalom

Isten ezt a nagy felemelést és átváltozást adta Mózes tudtára ott a tűz lángjából. Ezt a látást az Úr még azzal is megnehezítette, hogy meglátatta Mózesrel, hogy ennek a nagy átváltozásnak a földi eszköze, emberi küldöttje személyesen Mózes lesz. Úgy is mondhatjuk, hogy Mózes maga lesz az Isten kezében fölemelt és fáraó ellenében átváltozó kígyó, éppen úgy, ahogyan a Mózes kezében változik bottá a földről farkánál fogva felemelt kígyó. Az egyiptomi kígyó csak és kizárólag az Úr Szava általi felemeltetésben változik át bottá, az Úr pedig már felemelte Egyiptomot, vele együtt Mózes is, és mindeneket.

⁷ Wood, *The Guinness Book of Animal Facts and Feats*. Sterling Pub Co Inc (1983), [ISBN 978-0-85112-235-9](https://www.isbn-international.org/product/978-0-85112-235-9) and Mehrrens, John. *Living Snakes of the World*. New York: Sterling (1987). [ISBN 0-8069-6461-8](https://www.isbn-international.org/product/978-0-8069-6461-8). Vö.: https://hu.wikipedia.org/wiki/Kir%C3%A1lykobra#cite_note-Wood-1

⁸ David M. Rohl: *Fáraók és királyok (A Test of Time: The Bible – From Myth to History Copyright 1995)*. Kiadja a Gold Book Kft. ISBN 9639248967. oldal 121-122.

A felemelt Mózes, mint csodálatos krisztusi, azaz messiási előkép

Jézus Krisztus mondja:

- „Most van e világ kárhozzátása; most vették ki e világ fejedelme: És én, ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonzok. Ján 12:31-32.

Mózes rendkívül tisztában volt, hogy számára ezt azt jelenti, hogy nemcsak az Urának kell fölemelnie Egyiptomot, hanem neki is, ebből pedig egyenesen következik az, hogy testközelben kell megharcolnia a kígyóval, azt hittel megragadnia, talajtalanná tennie, hogy ebben a küzdelemben csakis az Isten örökkévaló botja hatalmaskodjon és dicsőüljön meg.

Továbbá Isten felemelt kezében nemcsak Egyiptom emeltetik fel, hanem benne Mózes és Izrael népe is, tehát minden! Az Úr felemelt jobbjára már Egyiptomban is az Isten Fia Jézus Krisztus volt, mert Isten Ő bene és Ő általa emelte fel Egyiptomot a Mózes idejében.

Mikor eljött az ideje, akkor Mózes ezt a kígyót a pusztában is felemelte, a táborban, hogyha bárki, akit a kígyómarás általi halálos mérég ért, de föltekint rá, e föltekintésben a halált életté változtassa át benne az Isten.⁹

Mózesnek ezért Egyiptomba kell mennie és egyfelől az Úr kezében Isten botjává lennie Izraelnek, de az Úr tíz csapásban kiteljesedő kígyójává is lennie Egyiptomnak, mely kígyó felfal minden egyiptomi kígyót (2Móz 7:10-12), magát a kígyóvá vált Egyiptomot, amit a fáraó kezében tartott uralkodói bot és a fejét díszítő diadém is szimbolizált.

Mózes felemelt botja az örök élet diadala a halála felett

Ezt látta meg a nyolcvan éves pásztor Mózes és megiszonyodva hátrál meg, hisz megértette, hogy az Úr Isten kezében bottá és kígyóvá kell lennie Egyiptomban. Éppen úgy tusakodott akkor és ott Mózes a tűz lángjából és izzó fényéből hozza beszélő Krisztussal, ahogy Jézus Krisztus maga tusakodott az Olajfák hegyén a Gecsemáné kertjében azon az utolsó sötét éjszakán, amikor nem ragyogott rá a mennyei Atya arca.¹⁰ Kérlelve kérte, hogy múltján el tőle a halál és a feltámadás nagy átváltozását megelőző kínokkal teljes keserű pohár, de hozzá tette, hogy ne úgy legyen, ahogy azt ő akarja, hanem pontosan úgy legyen, ahogy a Mindenható mennyei Atya akarja. Az Isten kezében álló Jézus kiitta az iszonyatok keserű kelyhét, szenvedett és meghalt, de mindenek szeme láttára átváltozott, amikor Krisztusként támadt fel harmadnap a halottak közül. Így lett Isten Izraelből sarjadó vesszője Krisztus (Ézsaiás 11: 1)!

Mózes botja, mint a kegyelem megingathatatlan trónja és az Isten ítéletének bírói széke

Így állítatott fel és erősítette meg a mennyekben a kegyelem megingathatatlan trónja, melyen a Dávid sátrából való örök Bíró ül, aki törődik a joggal és igazságot cselekszik (Ézsaiás 16: 5). Ma és most az Úr Lelke nyugszik meg rajta, bölcsesség és értelemnek Lelke, tanács és erőnek lelke, az Úr ismeretének és félelmének a Lelke. És az Úrnak félelmében gyönyörködik, és nem szemeinek látása szerint ítél, és nem füleinek hallása szerint bíraskodik: Igazságban ítéli a

⁹ És monda az Úr Mózesnek: Csináld magadnak tüzes kígyót, és tűzd fel azt póznára: és ha valaki megmarattatik, és feltekint arra, életben maradjon. 4Móz 21:8. És amiképpen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképpen kell az ember Fiának felemeltetnie. Hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ján 3:14-16.

¹⁰ Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? Távolság van megtartásomtól jajgatásomnak szava. Zsolt 22:2; ELI, ELI! LAMA SABAQTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagytál el engemet? Mt 27: 46.

gyöngéket, és tökéletességben bíraskodik a föld szegényei felett; megveri a földet szájának vesszejével/botjával, és ajkai leheletével megöli a hitetlen bűnöst (Ézs 11:2-4).

Az örök hatalom botjának utolsó nagy átváltozása

Eljön viszont a nap és igen közel az óra, hogy szája lehelete és botja még egyszer és utoljára átváltozik. A Szentírás utolsó könyvében olvasunk erről:

Akkor „az ember Fiához hasonló, bokáig erő ruhába öltözve, és mellénél aranyövvel körülövezve áll a hét gyertyatartó között. Az ő feje pedig és a haja fehér vala, mint a fehér gyapjú, mint a hó; és a szemei olyanok, mint a tüzláng; És a lábai hasonlók valának az izzó fényű érchez, mintha kemencében tüzesedtek volna meg; a szava pedig olyan, mint a sok vizek zúgása. Vala pedig a jobb kezében hét csillag; és a szájából kétélű éles kard jő vala ki; és az ő orcája, mint a nap [amikor] fénylik az ő erejében.” Jel 1:13-16. „És az ő szájából éles kard jő vala ki, hogy azzal verje a pogányokat; és ő fogja azokat legeltetni vasvesszővel; és ő nyomja a mindenható Isten haragja hevének borsajtóját.” Jel 19:15 és 21.

Ez az a kard, ami most bár kivonva és felemelve ugyan, de még a kegyelem keresztjeként áll megmenekülésünk hegyén, de akkor Istennek csakis az igazságos haragját és bosszúját örökre eloltó igazság és ítélet kettéhasító¹¹ kardja lesz.

Így lett a mi szerelmetes Urunknak a halál felett diadalt vett nagy átváltozása a mi nagy átváltoztatásunk¹² örök záloga! Áldott legyen az Isten örök bölcsessége és olthatatlan szerelme. Dicsőség neki örökkön örökké! Ámen.

¹¹ És ketté vágatja őt, és a képmutatók sorsára juttatja; ott léssen sírás és fogcsikorgatás. Máté 24:51; Megjő annak a szolgának az ura, amely napon nem várja és amely órában nem gondolja, és kettévágatja őt, és a hitetlenek sorsára juttatja. Luk 12:46; Vö.: Monda a király: Vágjátok két részre az eleven gyermeket, és adjátok az egyik részt egyiknek, a másikat pedig a másiknak. 1Kir 3:25.

¹² Ki a mi nyomorúságos testünket az Ő dicsőséges testéhez hasonlóvá változtatja, az Ő hatalmas munkájának azzal az erejével, amellyel maga alá vethet mindeneket. Filippi 3: 21.